СОВЕТ ИСКЕ-КАЗАНСКОГО СЕЛЬСКОГО ПОСЕЛЕНИЯ ВЫСОКОГОРСКОГО МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН
422730, Республика Татарстан, Высокогорский район, с.Куркачи, ул.Клубная, 4

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ БИЕКТАУ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ ИСКЕ-КАЗАН АВЫЛ ҖИРЛЕГЕ СОВЕТЫ
422730, Татарстан Республикасы, Биектау районы, Коркачык авылы, Клуб ур.4

Тел./факс: +7(84365) 70-7-00, e-mail: Ikaz.Vsg@tatar.ru

РЕШЕНИЕ **КАРАР**
05 июня 2018 ел **№ 116**

Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Иске-Казан авыл җирлеге муниципаль берәмлеге территориясен төзекләндерү кагыйдәләрен раслау

«Россия Федерациясендә җирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 06.10.2003 ел, № 131-ФЗ Федераль закон, «Татарстан Республикасында җирле үзидарә турында» 2004 елның 28 июлендәге 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы, Россия Федерациясе Төзелеш һәм торак-коммуналь хуҗалык министрлыгының «җирлекләрнең, шәһәр округларының, шәһәр эчендәге районнарның территорияләрен төзекләндерү кагыйдәләрен әзерләү өчен методик рекомендацияләрне раслау турында» 2017 елның 13 апрелендәге 711-ПР номерлы боерыгы нигезендә, «Иске-Казан авыл җирлеге»муниципаль берәмлеге Уставына таянып, " Иске-Казан, Иске-Казан авыл җирлеге Советы,

КАРАР БИРЭ:

1. Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының «Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Иске-Казан авыл җирлеге «муниципаль берәмлеге территориясендә төзекләндерү кагыйдәләрен раслау турында»
2. «Иске-Казан авыл җирлеге Советының "Иске-Казан авыл җирлеге территориясендә төзекләндерү, чисталыкны һәм санитар тәртипне тәэмин итү кагыйдәләрен раслау турында" 2015 ел, 28 май, 182 нче карары үз көчен югалткан дип санау хакында "
3. Әлеге карар Биектау муниципаль районының Интернет челтәрендә рәсми сайтында урнаштыру юлы белән халыкка җиткерелергә тиеш http://vysokaya-gora.tatarsta№. ru/ Татарстан Республикасы хокукый мәгълүмат порталында http://pravo.tatarsta кулланучылар-ru/.
4. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотам.

Иске-Казан авыл җирлеге башлыгы Г.Р.Закирова

Расланган:
Иске-Казан Советы Карары Белән
Биектау авыл җирлеге
ТР муниципаль районы
2018 елның 5 июне, № 116

Кагыйдә

Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Иске-Казан авыл җирлеге муниципаль берәмлеге территориясендә төзекләндерү эшләре алып бару өчен җир кишәрлекләрен бер категориядән икенче категориягә күчерү турында.

1. Гомуми нигезләмәләр

1 Статья 1. Төп нигезләмәләр

1.1. Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Иске-Казан авыл җирлеге муниципаль берәмлеге территориясен төзекләндерүнең әлеге кагыйдәләре (алга таба - кагыйдәләр) Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Иске-Казан авыл җирлеге муниципаль берәмлеге территориясен җыештыру һәм карап тоту буенча эшләрне башкару тәртибен (алга таба-кагыйдәләр) билгели - авыл җирлеге) санитария кагыйдәләре нигезендә, җирлектә чисталык һәм тәртип тәэмин итү буенча бердәм нормалар һәм таләпләр, биналар (торак йортларны да кертеп), Корылмалар һәм җир кишәрлекләрен карап тоту буенча таләпләр, тиешле Биналарның һәм корылмаларның фасадларының һәм коймаларының тышкы кыяфәтенә карата, аларны төзекләндерү буенча эшләр исемлеге һәм аларны үтәүнең ешлыгы билгеләнә, шулай ук биналарның (бүлмәләрнең) һәм корылмаларның тирә-юньне төзекләндерүдә катнашу тәртибен, авыл җирлеге территориясен төзекләндерү (урамнарны яктыртуны да кертеп), территорияләрне яшелләндерү, кече архитектура формаларын урнаштыру һәм карап тоту).

1.2. Әлеге Кагыйдәләрнең хокукый нигезе-Россия Федерациясе Конституциясе, "Россия Федерациясендә җирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында" 06.10.2003 ел, № 131-ФЗ Федераль закон, "халыкның санитар-эпидемиологик иминлеге турында" 30.03.1999 ел, № 52-ФЗ Федераль закон, "җитештерү һәм куллану калдыклары турында" 24.06.1998 ел, № 89-ФЗ Федераль закон, 2002 елның 10 гыйнварындагы Федераль закон. СНиП "сәнәгать предприятиеләренең генераль планнары", СНиП 2.07.01-89 " шәһәр төзелеше. Шәһәр һәм авыл җирлекләрен планлаштыру һәм төзү", СНиП III-10-75 " җитештерү һәм кабул итү кагыйдәләре. Территорияне төзекләндерү" темасына семинар-киңәшмә, Россия Федерациясе Төзелеш һәм торак-коммуналь хуҗалык министрлыгының 2017 елның 13 апрелендәге боерыгы белән расланган Муниципаль берәмлекләр территорияләрен төзекләндерү буенча нормаларны һәм кагыйдәләрне эшләү буенча методик рекомендацияләр. № 711/пр (алга таба-методик рекомендацияләр), «Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Иске-Казан авыл җирлеге " муниципаль берәмлеге Уставы.

1.3. Җирлектәге территорияләрне төзекләндерү һәм санитар тоту өчен җаваплы субъектлар булып тора:

1) дәүләт яки муниципаль милектәге территорияләр һәм төзекләндерү объектлары буенча - әлеге объектларның хуҗалары һәм (яки) аннан файдаланучылары (физик һәм юридик затлар);

2) дәүләт яки муниципаль милектә булган, өченче затларга биләүгә һәм (яки) файдалануга тапшырылмаган территорияләр һәм төзекләндерү объектлары буенча-дәүләт хакимияте органнары, җирле үзидарә органнары;

3) милекнең башка рәвешләрендәге территорияләр һәм төзекләндерү объектлары буенча - объектлар һәм территорияләр милекчеләре (физик һәм юридик затлар).

Территорияләрне төзекләндерү һәм санитар тоту буенча бурычлар йә төзекләндерү һәм санитар карап тоту өчен җаваплы субъектлар йә төзелгән килешүләр нигезендә башка затлар тарафыннан үтәлә.

1.4. Биектау муниципаль районының Иске-Казан авыл җирлеге башкарма комитетына территорияләрне җыештыру һәм санитар тоту, чисталыкны һәм тәртипне саклау, эшләрнең үтәлешен координацияләү, Эшләрнең срокларын һәм сыйфатын контрольдә тоту буенча килешүләр һәм муниципаль контрактлар төзү йөкләнә.

1.5. Әлеге кагыйдәләр, аларның ведомствога каравына һәм милек рәвешләренә бәйсез рәвештә, барлык оешмалар, җирлек территориясендә үз эшчәнлекләрен гамәлгә ашыручы шәхси эшмәкәрләр, җирлек территориясендә яшәүче яки яшәүче барлык гражданнар (алга таба - оешмалар һәм гражданнар) тарафыннан үтәлергә тиеш.

Статья 2. Төп терминнар һәм төшенчәләр

2.1. Муниципаль берәмлек территориясен төзекләндерү кагыйдәләре - Россия Федерациясе законнары һәм Россия Федерациясенең башка норматив хокукый актлары, шулай ук Татарстан Республикасы норматив хокукый актлары нигезендә муниципаль берәмлек территориясен төзекләндерү элементларына карата таләпләрне, муниципаль берәмлек территориясен төзекләндерү буенча чаралар исемлеген, аларны үткәрү тәртибен һәм вакытын билгели торган муниципаль хокукый акт;

2.2. Территорияне төзекләндерү элементлары-декоратив, техник, планировка, конструктив җайланмалар, үсемлек компонентлары, төрле җиһазлар һәм бизәү төрләре, кече архитектура формалары, капиталь булмаган стационар булмаган корылмалар, тышкы реклама һәм төзекләндерүнең состав өлешләре буларак кулланыла торган мәгълүмат.

2.3. Шәһәр мохите-ул билгеле бер территориядә яшәү мохитен характерлаучы һәм бу территориядә яшәүнең уңайлылыгын билгели торган табигый, архитектура-планлаштыру, экологик, социаль-мәдәни һәм башка факторлар җыелмасы. Әлеге документ кысаларында «шәһәр мохите» төшенчәсе шәһәрнекеләргә дә, авыл халкына да кулланыла.

2.4. Юл өслегенә капиталь ремонт ясау-юл киеме һәм өслек, Җир өслеге һәм юл корылмалары тулысынча торгызыла торган эшләр комплексы, тузган конструкцияләрне һәм детальләрне алмаштыра яки аларны иң нык һәм озак вакытка алыштыра, ремонтлана торган юл өчен билгеләнгән нормалар чикләрендә

автомобильләрнең хәрәкәт интенсивлыгы артуны һәм төп йөкләнешләрен исәпкә алып, юлның геометрик параметрларын арттыра.

2.5. Шәһәр мохитенең сыйфаты-территориянең һәм аның өлешләренең комплекслы характеристикасы, ул халыкның төрле катламнары өчен көндәлек тормыш уңайлыгының дәрәҗәсен билгели.

2.6. Шәһәр тирәлеген комплекслы үстерү-җирлек тормышының барлык дәрәҗәләрендә иң яхшы тәҗрибәләрне һәм технологияләрне яхшырту, яңарту, трансформацияләү, куллану, шул исәптән инфраструктура, идарә итү, технологияләр, шәһәр халкы һәм ширкәтләр арасында коммуникацияләрне үстерү.

2.7. Шәһәр мохитенең сыйфат критерийлары - шәһәр мохитенең сыйфат параметрларын үлчәүгә туры килә торган сан ягыннан һәм сыйфат ягыннан.

2.8. Төзекләндерү элементларының нормалаштырыла торган комплексы-җирлек территориясендә куркынычсыз, уңайлы һәм кызыклы тирәлек булдыру өчен төзекләндерү элементларының минималь ярашуы.

2.9. Шәһәр мохитенең сыйфатын бәяләү-халыкның тормыш сыйфатын күтәрү һәм территориянең җәлеп итүчәнлеген арттыру максатларында территорияне төзекләндерү һәм үстерү буенча чаралар исемлеген әзерләү һәм нигезләү өчен җирлек территориясендә шәһәр тирәлеге элементларының билгеләнгән критерийларга туры килү-килмәве турындагы объектив таныклыкларны алу процедурасы.

2.10. Җәмәгать киңлекләре-җирлек территорияләре, алар халык өчен даими ачык, шул исәптән мәйданнар, урамнар, җәяүлеләр зоналары, скверлар, парклар. Статусы җәмәгать пространствосы күздә тота булмау өчен түләү баруы. Иҗтимагый киңлекләр резидентлар һәм кунаклар тарафыннан төрле максатларда, шул исәптән аралашу, ял итү, спорт белән шөгыльләнү, гражданнар җыелышлары үткәрү, эшмәкәрлек эшчәнлеге алып бару, гамәлдәге законнар таләпләрен исәпкә алып файдаланыла ала.

2.11. Төзекләндерү объектлары - җирлек территориясендә төзекләндерү эшләре алып барыла.

2.12. Юл-торак һәм магистраль урамнарның машиналар йөрү өлешләренә, борылыш мәйданнарына якын юл.

2.13. Төзекләндерү проекты-текст һәм график формадагы материаллардан торган һәм территорияне һәм башка төзекләндерү объектларын төзекләндерү буенча проект чишелешләрен (шул исәптән чәчәкләрен) билгели торган документлар.

2.14. Төзекләндерү объектын үстерү-гамәлдәге Төзекләндерү объектларының, аларның аерым элементларының яңа һәм сыйфатлы торышын яхшыртуга юнәлдерелгән эшләрне тормышка ашыру.

2.15. Төзекләндерү объектын карап тоту-төзекләндерү объектларының, аларның аерым элементларының тиешле техник, физик, эстетик халәтендә тоту.

2.16. Шәһәр тирәлеге субъектлары-торак пунктта яшәүчеләр, аларның җәмәгатьчелеге, иҗтимагый, эшлекле оешмалар, хакимият органнары һәм торак пункт үсешенә йогынты ясый торган башка социаль-икътисадый тормыш субъектлары вәкилләре.

2.17. Каты өслек - юл киемнәре составындагы юл катламы.

2.18. Территорияләрне җыештыру-җитештерү һәм куллану калдыкларын,

башка чүп-чар, карны җыю, чыгару, шулай ук халыкның экологик һәм санитар-эпидемиологик иминлеген тәэмин итүгә һәм әйләнә-тирә мохитне саклауга юнәлтелгән башка чаралар.

2.19. Муниципаль заказчы-Биектау муниципаль районының Иске-Казан авыл җирлеге башкарма комитеты яки аның җирлекне төзекләндерү, җыештыру һәм санитар чистарту буенча эшләр башкаруга, хезмәт күрсәтүгә вәкаләтле органы.

2.20. Махсуслаштырылган оешма-санитар чистарту һәм төзекләндерү өлкәсендә гамәлдәге законнар нигезендә эшчәнлек алып баручы, кирәкле ресурслар һәм тиешле рөхсәт документлары (лицензия) булган предприятие, оешма, учреждение яки юридик зат оештырмыйча эшкуар.

2.21. Калдыкларны туплау-аларны алга таба эшкәртү, утильләштерү, зарарсызландыру, урнаштыру максатларында унбер айдан да артык вакытка калдыклар туплау.

2.22. Подрядчы-Россия Федерациясе Граждан кодексы нигезендә заказчылар белән төзелә торган подряд килешүе һәм (яки) муниципаль контракт буенча эшләрне башкаручы физик һәм юридик затлар.

2.23. Шәһәр территориясе-җирлекнең юридик һәм физик затларга милек хокукында яисә башка хокукта (арендадан тыш) булмаган территориясе.

2.24. Предприятиеләр, оешмалар, учреждениеләр һәм башка хуҗалык итүче субъектлар территориясе-мәйданы, чикләре, урыны, хокукый статусы һәм законда каралган хокукларда юридик һәм физик затларга максатчан билгеләнеше белән бирелгән (беркетелгән) башка характеристикалары булган территория.

2.25. Якындагы территория-биш һәм унбиш метрдан да ким булмаган территория, шул исәптән тротуарлар, газоннар һәм яшел зоналар, турыдан-туры биналар, корылмалар, шул исәптән индивидуаль торак йортлар чикләренә, шулай ук предприятие, оешма, учреждение, башка хуҗалык итүче субъектлар һәм индивидуаль торак йортлар территориясе чикләре буенча билгеләнгән киртәләргә туры килә.

Якындагы территориядә 0-15 метр интервалында юл якын-тирә территориянең барлык объектлар өчен, шул исәптән индивидуаль торак йортларны да кертеп, якын-тирәдә урнашкан очракта, юлның якын чите яки бордюрный таш булып тора, ул урамның машиналар йөрү өлешен чикли.

Бер-берсенә якын урнашкан объектлар (ишегалды эчендә) өчен төрле милек формасындагы һәм хезмәт күрсәтүнең гомуми территориясе белән җыештыру чиге тигез арада уза. Линия корылмаларының һәм коммуникацияләрнең җир өсте өлешләренә якын-тирә территория-корылмаларның һәм коммуникацияләрнең тышкы линиясеннән һәр якка 6 метрдан да ким булмаган җир участогы.

Аерым торучы объектлар өчен якындагы территория радиусы әлеге объектның җир кишәрлеге чикләреннән унбиш метр тәшкил итә. Янәшәдәге территория бушлык, шәһәр урманнары, башка төзелмәгән территорияләр булган очракта, янәшәдәге территориянең киңлеге аерым торучы объектлар буларак билгеләнә.

2.26. Беркетелгән территория - әлеге территорияне төзекләндерү һәм санитар тоту максатларында физик һәм юридик затлар яки шәхси эшмәкәрләр белән килешү, килешү нигезендә беркетелгән иҗтимагый әһәмияттәге (гомуми файдаланудагы

территория, якын-тирә территория) территориянең бер өлеше.

2.27. Каты коммуналь калдыклар-физик затлар куллану процессында торак урыннарда барлыкка килә торган калдыклар, шулай ук шәхси һәм көнкүреш ихтыяҗларын канәгатьләндерү максатларында физик затлар тарафыннан аларны торак урыннарда куллану процессында үз Куллану үзлекләрен югалткан товарлар. Каты коммуналь калдыкларга шулай ук юридик затлар, шәхси эшмәкәрләр эшчәнлеге процессында барлыкка килә торган һәм физик затлар куллану процессында торак урыннарда барлыкка килә торган калдыклар составы буенча охшаш калдыклар керә.

Калдыкларның әлеге төрен барлыкка китерү нормативлары муниципаль норматив хокукый актлар белән билгеләнә.

2.28. Территорияләрне санитар чистарту - каты көнкүреш калдыкларын җыю, чыгару.

2.29. Рөхсәтсез чүп-чар ташлау-җитештерү һәм куллану калдыкларының үз белдекләре белән ташлану (урнаштыру) яки 50 кв.метрдан артык мәйданда һәм 30 кубометрдан артык мәйданда җыелуы нәтиҗәсендә барлыкка килгән.

2.30. Ишегалды территориясе - торак бина янындагы һәм анда яшәүче затларның гомуми кулланылышында булган, периметр буенча торак биналар, корылмалар һәм киртәләр белән чикләнгән җир кишәрлегенең бер өлеше.

2.31. Вакытлыча төзелеш - төзелешкә рөхсәт бирүне таләп итми торган капиталь төзелеш объектлары булмаган объектлар, тирәнрәк фундаментлар, җир асты биналары төзүне күздә тотмый, инженерлык коммуникацияләрен су астына алуны таләп итми һәм эшнең чикләнгән вакыты белән характерлана. Аларга павильоннар, киосклар, навеслар, палаткалар, металл гаражлар һәм башка шундый объектлар керә.

2.32. Газон-төзекләндерү элементы, ул үз эченә кискен үләнне һәм башка үсемлекләрне ала.

2.33. Күләме 2 м2 дан артмаган конструкция дивары өслегә буенда урнашкан элмә такталар реклама характерындагы мәгълүматлар булмаган федераль законнар нигезендә кулланучыга мәҗбүри мәгълүматны ачу яки тарату өчен билгеләнгән.

2.34. Җәмәгать транспорты тукталышы-павильон, эскәмияләр һәм чүп савытлары, бер үк вакытта урнаштыру өчен билгеләнгән чикләр һәм тукталышлар күрсәткечләре белән җиһазландырылган махсус билгеләнгән территория.

2.35. Тротуар-1 метрдан да ким булмаган киңлектәге урамнар һәм юллар буенда каты өслеккә ия җәяүлеләр зонасы.

2.36. Урам - транспорт чаралары һәм җәяүлеләр хәрәкәте өчен җайлаштырылган яисә җайлаштырылган, җир полосасы яисә торак пунктлар чикләрендә урнашкан ясалма корылманың өслеге, шул исәптән тиз йөрешле һәм көйләнә торган магистраль юлы, җәяүлеләр һәм парк юлы, фәнни-җитештерү, сәнәгать һәм коммуналь-склад зоналарында (районнарда) юл.

2.37. Биналарның фасады-бинаның тышкы ягы яки корылманың.

2.38. Яшел үсентеләр-агач, агач-куак, куак һәм үлән үсемлекләре-ясалма һәм табигый үсемлекләр.

2.39. Яшел үсентеләрне зарарлау-җир өсте өлешенә һәм тамыр системасына механик, химик һәм башка зыян китерү, үсешне туктатмау.

2.40. Яшел үсентеләрне юк итү-үсешнең туктатылуына китерә торган яшел үсентеләрне зарарлау.

2.41. Яшел утыртмаларның торгызу бәясе-Муниципаль милектәге яшел үсентеләргә зыян китергән өчен түләнә торган, яшел үсентеләрне санкцияләнмәгән күчереп утыртканда яисә сүткәндә, шулай ук аларны зыян күргән яки юк иткәндә алына торган зыянны матди компенсацияләү . ;

2.42. Стационар ваклап сату сәүдә челтәре-махсус җиһазландырылган һәм сәүдә алып бару өчен билгеләнгән биналарда (павильоннар, киосклар) урнашкан объектлар.

2.43. Стационар булмаган вак-төяк сәүдә челтәре-төрле һәм күпләп сату (палаткалар, прилавкалар, лоткалар, арбалар, кәрҗиннәр, автоприцеплар, автолавкалар, автоцистерналар һ.б.) принципларында эшли торган объектлар, аларны урнаштыру җирлек башкарма комитеты раслаган стационар булмаган сәүдә объектларын урнаштыру схемасы белән билгеләнгән.

2.44. Кулланучылар-милекчеләр, арендаторлар, баланс тотучылар, җирдән файдаланучылар.

2.45. Яшел хуҗалык объекты-үсемлекчелек (чүптән тыш), билгеле бер территориядә архитектура-Ландшафт ансамбле, шул исәптән Яшел хуҗалык җиһазлары (парклар, урман парклары, скверлар, газоннар, яшел зоналар һ.б.).

2.46. Җирлек территориясен чистартуның Генераль схемасы - ул калдыкларны җыю, даими рәвештә бетерү, урнаштыру, шулай ук калдыкларны җыю, зарарсызландыру һәм эшкәртү методларын, торак пунктларның территорияләрен чистарту һәм җыештыру системасы өчен махсус машиналар, механизмнар, җиһазлар һәм инвентарьлар, калдыкларны урнаштыру һәм эшкәртү объектларын төзү, реконструкцияләү һәм рекультивацияләү, калдыкларны изоляцияләү, урнаштыру һәм эшкәртү объектларын төзү, реконструкцияләү һәм рекультивацияләүнең максатчанлыгын билгели һәм тәэмин итә торган территориаль-планлаштыру документы булып тора., әйләнә-тирә мохиткә зарарлы матдәләрнең эләгүен булдырмау максатларында, махсус саклагычларда алга таба да файдаланылырга тиеш түгел.

Бүлек 2. САНИТАР ЧИСТАРТУ ҺӘМ ТӨЗЕКЛӘНДЕРҮ ҖИРЛЕК ТЕРРИТОРИЯСЕ

Мәкалә 3. Җирлек территориясен санитар чистарту

3.1. Юридик һәм физик затлар, аларның оештыру-хокукый формаларына бәйсез рәвештә, үзләренең милек хокукында яки башка әйбер хокукында яки җир кишәрлекләренең һәм якын-тирә территорияләрнең (шәхси йортлар, предприятие, оешма, учреждение территорияләрендә) үз вакытында һәм сыйфатлы чистартылуын, гамәлдәге законнар һәм әлеге Кагыйдәләр нигезендә, төзекләндерү элементларын (юлларны, тротуарларны, газоннарны, кече архитектура формаларын, яктырту, су бүлүне һ. б.) җимерүне һәм җимерүне тәэмин итәргә бурычлы., үз белдегең белән төрле төрдәге хуҗалык һәм вакытлыча корылмалар төзү.

3.2. Каты көнкүреш калдыкларын җыю, вакытлыча саклау, даими чыгару һәм территорияләрне җыештыру системасын оештыру әйләнә-тирә мохитне саклау һәм

Кеше саулыгы өлкәсендә Россия Федерациясе законнары белән билгеләнгән экологик, санитар һәм башка таләпләр нигезендә гамәлгә ашырылырга тиеш.

3.3. Җитештерү һәм куллану калдыклары халык һәм яшәү тирәлеге өчен куркынычсыз булырга һәм Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы, җирле үзидарә органнарының санитар кагыйдәләре һәм башка норматив хокукый актлары нигезендә гамәлгә ашырылырга тиешле җитештерү, куллану, зарарсызландыру, транспортлау, саклау һәм күмелергә тиеш.

3.4. Җирлек территориясен чистарту һәм чистартуның барлык төрләре буенча чаралар үткәрү чираты, эш күләмнәре, чистарту системасы объектларын җыю системасы һәм методлары, урнаштыру билгеләнгән тәртиптә расланган генераль чистарту схемасы нигезендә билгеләнә.

3.5. Җитештерү һәм куллану калдыкларын санкцияләнмәгән чүплекләрдә урнаштырган затларны ачыклау, җитештерү һәм куллану калдыкларын бетерү һәм чүплекләр территорияләрен рекультивацияләү муниципаль Төзекләндерү кагыйдәләре нигезендә әлеге территорияләрне җыештыруны тәэмин итәргә тиешле затлар исәбенә башкарыла.

3.6. Җир кишәрлегендә, торак яки торак булмаган бинада үзенең көнкүреш һәм хуҗалык эшчәнлеген башкаручы, аренда килешүе яки милекче белән башка килешү нигезендә калдыкларны җыю, чыгару һәм утильләштерүне мөстәкыйль оештырмаган очракта, әлеге җитештерүче калдыкларын җыю, чыгару һәм утильләштерү буенча бурычлар алда аталган күчемсез милек объектлары милекчесенә йөкләнә.

3.7. Каты коммуналь калдыкларны җыюның билгеләнгән тәртибен тәэмин итү һәм аны үткәрү өчен җаваплылык калдыкларны җыю һәм вакытлыча саклау урыннарының милекчеләренә йөкләнә.

3.8. Ремонт вакытында барлыкка килгән калдыкларны чыгару әлеге ремонтны башкаручы затлар тарафыннан мөстәкыйль башкарыла.

3.9. Конкрет махсуслаштырылган оешмаларга, юридик затларга, шәхси эшмәкәрләргә һәм гражданнар тарафыннан беркетелгән гомуми кулланылыштагы урыннарны, мәйданнарны, урамнарны һәм юл челтәрен чистарту эшләрен оештыру Иске-Казан авыл җирлеге башкарма комитетына йөкләнә.

3.10. Конкрет махсуслаштырылган оешмаларга, юридик затларга, шәхси эшмәкәрләргә һәм гражданнарга беркетелгән гомуми кулланылыштагы урыннарны, мәйданнарны, урамнарны һәм юл челтәрен чистарту өчен җаваплылык муниципаль контракт һәм бюджет финанславы нигезендә подрядчыга йөкләнә.

3.11. Бүлү полосаларының санитар торышы, шулай ук юл йөрү өлешендәге коймаларны, тротуарларны һәм юлларны төзекләндерүнең башка элементларын карап тоту буенча эшләрне оештыру муниципаль контракт һәм бюджет финанславы нигезендә муниципаль заказчыга йөкләнә.

3.12. Аеру полосаларының санитар торышы, шулай ук юлларның машиналар йөри торган өлеше коймаларын, тротуарларны һәм юлларны төзекләндерүнең башка элементларын карап тоту өчен оператив идарә хокукында булган затларга җаваплылык йөкләнә.

3.13. Эшләрне оештыру һәм ваклап сату урыннарының санитар торышы һәм хезмәтләр күрсәтү өчен җаваплылык әлеге төр эшчәнлекне гамәлгә ашыручы

затларга ваклап сату (күчмә) сәүдәсен оештыру хокукына рөхсәт нигезендә йөкләнә.

3.14. Якын-тирә газоннарда, сәүдә палаткалары, киоск һ. б. түбәләрдә савытлар саклау рөхсәт ителми.

3.15. Җәмәгать транспорты тукталышларын карап тоту һәм санитар торышы өчен эшләрне оештыру (баланстагы тукталышлардан тыш) муниципаль контракт һәм бюджет финанславы нигезендә муниципаль заказчыга йөкләнә.

3.16. Җир өсте һәм грунт суларын урамнардан, юллардан, тротуарлардан бүлеп бирү өчен билгеләнгән канауларны, торбаларны һәм дренажларны карап тоту һәм чистарту, яңгыр канализациясе коллекторларын һәм яңгыр кабул итү коеларын чистарту өчен җаваплылык муниципаль заказчыга бюджет финанславы нигезендә йөкләнә. Ведомство су бүлү корылмалары һәм системалары тиешле ведомстволарга яки Коммуналь предприятиеләр белән килешүләр буенча хезмәт күрсәтелә.

3.17. Электр тапшыру линияләрен, газ, су үткәргеч һәм җылылык челтәрләрен, трансформатор подстанцияләрен (ТП), бүлү пунктларын (РП) урнаштыру һәм эксплуатацияләү өчен бүлеп бирелгән территорияләрне җыештыру һәм чистартуны әлеге челтәрләрдән, электр тапшыру линияләрен һәм объектларны файдаланучы оешмалар көче һәм чаралары белән башкарырга киңәш ителә. Әлеге пунктта күрсәтелгән челтәр хуҗасыз булса, территорияләрне җыештыру һәм чистартуны хуҗасыз мөлкәтнең сакланышын тәэмин итү һәм алардан файдалану турында килешү төзелгән оешмалар башкарырга киңәш ителә.

3.18. Җәмәгать бәдрәфләрен карап тоту һәм Санитар торыш өчен эшләрне оештыру, җәмәгать бәдрәфләренең санитар нормаларына туры китереп, объектлар балансында булган предприятиеләргә йөкләнә.

3.19. Муниципаль берәмлек территориясен җыештыру, төзекләндерү һәм яшелләндерү эшләрен башкаруга гражданнарны җәлеп итүне Иске-Казан авыл җирлеге башкарма комитеты карары нигезендә башкарырга кирәк.

3.20. Җирлек территориясендә тыела:

- территорияләрне металл лом, төзелеш һәм көнкүреш чүп-чары, шлак һәм башка калдыклар белән пычрату, ягулык-майлау материаллары, нефть продуктлары белән пычрату, калдыклар чүплеге урнаштыру . ;

- калдыкларны, калдыкларны җыю өчен махсус бирелгән урыннардан һәм контейнерлардан тыш, урнаштыру, юынты суларны су бүлү каналларына, кюветларга, рельефка, яңгыр канализациясенең Су кабул итү коеларына ташлау;;

- стационар булмаган сәүдә объектларын, шулай ук ял итү өлкәсендә хезмәт күрсәтү өлкәсе объектларын (аттракционнар, надувные батутлар, велосипедларны прокатка алу, роликлар һәм халыкның ялын һәм күңел ачуын оештыру өчен файдаланыла торган башка шундый объектлар), билгеләнгән тәртипне бозып урнаштыру.;

- Яшел утыртмаларда (агачларда, куакларда һ. б.), Көнчыгыш торбаларда, урам коймаларында, асфальт һәм плитка катламнарында һәм бу максатлар өчен билгеләнмәгән башка урыннарда реклама-мәгълүмати материаллар урнаштырырга;;

- автотранспорт чараларын юарга һәм чистартырга, елга һәм сулыклар ярларында, ишегалларында һәм урамнарда, күпләп йөри торган урыннарда, елга һәм сулыклар ярларында кер юу һәм келәмнәр ясарга;;

- йөкне сүс белән ташу, тракторларны авыл урамнарына асфальт белән

капланган чабу;

- юлларны пычратучы, тузанлы йөкләр, эретмәләр, яфраклар, брезент капламыйча калдыклар, бу максатлар өчен җиһазланмаган машиналарда сыек йөкләр ташырга;;

- урамнарны, мәйданнарны, гомуми файдаланудагы ишегалды территорияләрен җир эшләре башкаруга тиешле рөхсәттән башка казу, шулай ук җир эшләрен башкаруга рөхсәт белән билгеләнгән срокта казу урыннарын тиешле халәткә китерү буенча чаралар күрмәскә; ;

- бу максатлар өчен билгеләнмәгән грунт, чүп-чар, калдыклар, кар, бозны чүп-чардан арындыру һәм чүп-чардан арындыру;;

- урамнарда, тротуарларда, газоннарда төзелеш материалларын туплау, гамәлдәге законнарны бозып, квартал эчендәге юлларны һәм йортларга керү юлларын ябу;

- тәртип, кәгазь, чүп-чарны газоннарга, тротуарларга, урам, мәйдан, ишегалды территорияләренә, паркларга, скверларга һәм башка җәмәгать урыннарына ташларга;;

- бакча диваннары, эскәмияләр, пачкать, чүп савытларын, урам утлары фонарьларын бозарга яки юк итәргә, башка кече архитектура формалары;

- биналарда һәм корылмаларда язулар ясарга һәм кияргә;

- сметаларны һәм көнкүреш калдыкларын кое капкачларына, яңгыр канализациясенең Су кабул итү рәшәткәләренә, лотокларга, кюветларга ташларга;;

- чүп-чарны, яфракларны һәм коры үләнне, тараны, җитештерү калдыкларын яндыру, учак ягу, шул исәптән предприятиеләрнең һәм шәхси йортларның эчке территорияләрендә;

- әлеге максатлар өчен билгеләнмәгән урыннарда урам сәүдәсен оештырырга;

- челтәрләргә һәм коммуникацияләргә үз белдегең белән тоташырга;

- фасадларны үз белдегең белән үзгәртеп корырга, барлык типтагы гаражлар урнаштырырга, билгеләнмәгән урыннарда тышкы мәгълүматны йөртүчеләр, кече архитектура формалары урнаштырырга, җир кишәрлекләренең киртәләрен тиешле рөхсәтсез урнаштырырга . ;

- яшел үсентеләрне ватарга, бозарга һәм юк итәргә, кәүсәләрдәге үз белдегең белән үрчетелгән пычакларны, гамак һәм таган агачларына элеп куярга, кием киптерү өчен бауларга элеп куярга, аларга кадак сугарга.;

- повреждать һәм уничтожить газоннар;

- атларны, хайваннарны һәм башка хайваннарны, балалар һәм спорт мәйданчыкларында, мәктәпкәчә балалар учреждениеләре, мәктәпләр һәм башка уку йортлары территорияләрендә, сәламәтлек саклау объектлары һәм административ учреждениеләр территорияләрендә, газоннарда, халык ял итә торган урыннарда, шулай ук атларны, хайваннарны һәм башка хайваннарны, кошларны халык күпләп су коену өчен билгеләнгән урыннарда йөртүгә юл куярга.

Мәкалә 4. Төзекләндерү элементлары.

4.1. Яшелләндерү-территорияне төзекләндерү һәм Ландшафтлы оештыру элементы, ул җирлек тирәлегән үсемлек компонентларын актив кулланып формалаштыруны, шулай ук җирлек территориясендә элек барлыкка килгән яки

башта булган табигый мохитне саклауны тәэмин итә.:

4.1.1. Яшелләндерүнең төп төрләре булып массивлар, төркемнәр, солитерлар, тере киртәләр, кулислар, боскетлар, шпалерлар, газоннар, чәчәклекләр, утыртмаларның төрле төрләре (аллея, гади, букет һ.б.) тора.

Урамнарны, мәйданнарны, паркларны, скверларны, паркларны, паркларны төсле итеп бизәү, шулай ук ландшафт архитектурасы объектларын капиталь ремонтлау һәм реконструкцияләү эшләрен Иске-Казан авыл җирлеге башкарма комитеты белән килештереп башкарырга кирәк.

4.1.2. Объектлар территорияләрен яшелләндерүне проектлаганда киңәш ителә:

- гамәлдәге үсемлекне, агач үсемлекләренең һәм үлән катламының торышын бәяләргә;

- агач үсемлекләренең корыган зыяннарын ачыклау, аларны бетерү буенча чаралар эшләү;;

-ял итү зонасының гомуми мәйданының 80% ыннан да ким булмаган күләмдә үлән катламын, агач-куак һәм яр буе үсемлекләрен саклауны тәэмин итәргә.

4.1.3. Җирлек территориясендә ике төрле яшелләндерү кулланыла: стационар - үсемлекләрне грунтка утырту һәм мобиль-үсемлекләрне махсус күчмә савытларга утырту (контейнерлар, вазоннар һ.б.).

4.1.4. Су белән тәэмин итү, ташландык суларны агызу һәм канализация, газ, җылылык белән тәэмин итү, электр линияләре инженерлык челтәрләреннән 2 метрдан да ким булмаган арада агачлар утыртуны гамәлгә ашырырга.

4.2. Катлам:

4.2.1. Өслек өслеген каплау җирлек территориясендә Куркынычсыз һәм уңайлы хәрәкәт итү шартлары тәэмин итә, шулай ук әйләнә-тирәлекнең архитектур-сәнгать кыяфәтен формалаштыра.

4.2.2. Җирлек территориясен төзекләндерү максатыннан түбәндәге капламалар билгеләнде::

- каты (капиталь) - асфальт-бетон, цемент-бетон, табигый таш һ. б. материаллардан ясалган монолит яки җыелма командалар.;

- табигый яки ясалма коелучы Материаллардан (ком, вак таш, гранитлы чүплекләр, керамзит, резин крошка һ. б.) ясала торган йомшак (капиталь булмаган) - табигый хәлдәге, коры катнашмалар, тыгызланган яки ныгытылган бәйләгечләр белән ныгытылган яки ныгытылган коры катнашмалар.;

- үлән катламын әзерләү һәм утырту буенча махсус технологияләр буенча башкарыла торган газоннар - газоннар;

- катнаш - представляющие ярашуы катлам күрсәтелгән югарырак (мәсәлән, плитка, утопленная бу газон, һ.б.).

Проектта кулланыла торган өслек төрен ныклы, ремонтка яраклы, экологик яктан чистартырга ярамый.

4.2.3. Каплам төрләрен сайлап алуны аларның максатчан билгеләнеше нигезендә кабул итәргә кирәк: каты - проектлау вакытына гамәлдә булган иң чик йөкләнешне, характерны һәм хәрәкәт составын, янгынга каршы таләпләрне исәпкә алып; йомшак - аерым төр территорияләрне (балалар, спорт мәйданчыкларын, этләрне урамда йөртү өчен мәйданчыкларны, җәяү йөрү юлларын һ.б. объектларны) төзекләндергәндә аларның үзенчәлекле үзенчәлекләрен исәпкә алып; газон һәм

экологик объектлар буларак катнаш.

4.2.4. Каты өслек төрләрен коры халәттә элү коэффициенты 0,6, юешлектә 0,4 коэффициенты белән билгеләргә киңәш ителә. Кафель, метлах плиткасы, җәяүлеләр коммуникацияләре территориясендә ясалма һәм табигый таштан ясалган плитәләрне каплау, баскыч баскыч баскычларында, керү төркемнәре түбәләре мәйданчыкларында кулланылмаска кирәк.

4.2.5. Проектлаганда, өслек суларын чыгаруны тәэмин итә торган каты өслек өслеген каплауны күздә тотарга кирәк.

Куәт зонасында урнашкан агачларга саклауның башка төрләре (өстәл рәшәткәләре, бордюрлар, периметраль эскәмияләр һ.б.) булмаганда, кәүсәдән 1,5 метрдан да ким булмаган радиуста капламаларның саклагыч төрләрен: вак таш, галечное, газон чәчеп, "кәрәз" не күздә тотарга киңәш ителә. Саклагыч катлам бер дәрәҗәдә яки җәяүлеләр коммуникацияләренең өслеге югарырак булырга мөмкин.

4.3. Борт ташлары:

4.3.1. Тротуар һәм машиналар йөрү өлеше кисешкән урында юл борт ташлары куярга кирәк. Борт ташлары машиналар йөрү өлешен нормативтан 150 мм да ким булмаган күләмдә арттыру белән билгеләнә, ул өслекләр ремонтланган очракта да сакланырга тиеш.

4.3.2. Автотранспортның газонга бәрелүенә юл куймас өчен, газон белән хәрәкәт итү өлеше капланган урыннарда борт ташлары куела.

4.3.3. Газонны саклау һәм җәяүлеләр тротуарларын каплау өчен газон дәрәҗәсеннән кимендә 50 мм, ким булмаган арада 0,5 мм артыклык бирүче бакча борты куела.

4.4. Баскычлар, баскычлар, пандуслар:

4.4.1. Җәяүлеләр коммуникацияләреннән Тайпылганда җирлек территориясендә баскычлар урнаштыру күздә тотыла.

4.4.2. Сәламәтлек саклау учреждениеләре һәм башка массалы объектлар урнашкан урыннарда төп җәяүлеләр коммуникацияләрендә, инвалидлар йортларында һәм баскычларда аларны пандус белән җиһазландыруны күздә тотарга кирәк.

4.4.3. Пандус булырга тиеш үтәлгән берничә материал белән шероховатой текстурой өслеге башка горизонтальных канавок. Киртәләү пандусы булмаган очракта 75 мм биеклектәге киртәләү бортикын һәм поручнины күздә тотарга кирәк.

4.4.4. Баскычның яки пандусның ике ягы буенча да 800-920 мм түгәрәк яки турыпочмаклы кисештәге 800-920 мм биеклектәге поручнины күз алдында тотарга кирәк, ул кул белән колачлау өчен уңайлы һәм дивардан 40 мм ераклыкта тора.

4.5. Коймалар:

4.5.1. Җирлек территориясендә төзекләндерү максатларында җир участоклары һәм оешмалар, рекреацион зоналар чикләре буенча 0,3-3,0 м биеклектәге коймалар (декоратив, саклагыч) куллануны күздә тотарга рөхсәт ителә.

Җәмәгать, торак, рекреацион билгеләнештәге территорияләрдә чукрак һәм тимер-бетон коймаларны проектлаштыру тыела. Тышкы кыяфәтне җирлек администрациясе белән билгеләнгән тәртиптә килештергән очракта, декоратив металл коймалар куллану рөхсәт ителә.

Шәхси торак төзелешендәге җир участоклары коймаларының максималь

биеклеге, тышкы кыяфәте һәм конструкцияләре муниципаль берәмлекнең җирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре белән билгеләнә.

4.5.2. Киртәләрне проектлауны, аларның урнашуына һәм гамәлдәге нормаларга, сертификацияләнгән эшләнмәләр каталогына, индивидуаль проектлау проектларына карап башкарырга кирәк.

4.5.3. Җирлектәге магистральләр һәм транспорт корылмалары коймаларын ГОСТ Р 52299, ГОСТ 26804 ГОСТ нигезендә проектларга кирәк.

4.5.4. Газоннар тоташкан урыннарда, автотранспорт стоянкаларына, автомобильләр китү һәм газон аша тропларны таптату урыннарында 0,5 метрдан да ким булмаган биеклектәге саклагыч металл коймалар урнаштыруны күздә тотарга кирәк.

4.5.5. Җир асты корылмалары белән кисешкән урыннарда 1,1-3,0 м биеклектәге киртәләрне проектлаганда, ремонт яки төзелеш эшләре башкарырга мөмкинлек бирүче киртәләр конструкцияләрен күздә тотарга кирәк.

4.5.6. Интенсив җәяүлеләр хәрәкәте зоналарында яки төзелеш һәм реконструкция эшләре җитештерү зоналарында агачлар үсү урыннарында, яше, агач токымына һәм башка характеристикаларга карап, 0,9 м (һәм аннан күбрәк) диаметрлы саклагыч өстәл киртәләрен күздә тотарга кирәк.

4.6. Кече архитектура формалары:

4.6.1. Кече архитектура формаларына (МАФ) түбәндәгеләр керә: монументаль-декоратив бизәлеш элементлары, мобиль һәм вертикаль яшелләндерү өчен җайланмалар, су җайланмалары, шәһәр җиһазлары, муниципаль берәмлек территориясендә коммуналь-көнкүреш һәм техник җайланмалар.

4.6.2. Су корылмаларына фонтаннар, эчәргә яраклы фонтанчиклар, бюветлар, декоратив сулыклар керә.

4.6.3. Эчәргә яраклы фонтанчиклар ял итү зоналарында һәм кешеләр күпләп җыела торган урыннарда урнашкан. Эчәргә яраклы фонтанчик урнаштыру урыны һәм аңа якын килүне каты өслек белән җиһазларга кирәк, биеклеге өлкәннәр өчен 90 см һәм балалар өчен 70 см дан да артмаска тиеш.

4.7. Муниципаль берәмлек җиһазлары:

4.7.1. Муниципаль берәмлек җиһазларына түбәндәгеләр керә: җәмәгать киңлекләре, рекреация һәм ишегаллары территорияләрендә урнашкан ял скамейларының төрле төрләре; өстәл уеннары, җәйге кафелар өчен мәйданчыкларда скамей һәм өстәлләр һ. б.

4.7.2. Урнаштыру скамей кирәк күздә тотарга каты төрләрен каплау яки фундамент. Ял итү зоналарында, урман паркларында, балалар мәйданчыкларында йомшак катламнарга эскәмияләр урнаштыру рөхсәт ителә.

4.7.3. Өслеге скамья өчен ял башкарыла Агачтан Белән Төрле төрләре водоустойчивой эшкәртү.

Бәлки үтәргә скамья һәм өстәлләр берсе агач пень-бура, бүрәнәләр һәм плах, юк, сколов һәм кискен углов.

4.8. Спорт җиһазлары:

4.8.1. Спорт җиһазлары-ул халыкның барлык яшь төркемнәре өчен билгеләнгән, спорт, физкультура мәйданчыкларында урнашкан җиһаз.

4.8.2. Махсус физкультура снарядлары һәм тренажерлар рәвешендәге спорт

җиһазлары завод җитештерүендә дә, махсус эшкәртелгән өслекле бүрәнәдән һәм борыслардан эшләнгән булырга мөмкин.

4.9. Балалар мәйданчыклары:

4.9.1. Балалар мәйданчыклары төрле яшьтәге балалар өчен уеннар һәм актив ял итү өчен билгеләнгән.

4.9.2. Мәктәпкәчә һәм мәктәпкәчә яшьтәге балалар өчен балалар мәйданчыкларын торак төзелеше участогында, кече һәм урта мәктәп яшендәге мәйданчыкларны, комплекслы уен мәйданчыкларын төркем яки микрорайон Территорияләрендә, спорт-уен комплексларын һәм шуу урыннарын торак район паркларында урнаштырырга киңәш ителә.

4.9.3. Торак йортлар һәм иҗтимагый биналар тәрәзәләреннән мәктәпкәчә яшьтәге балалар мәйданчыклары чикләренә кадәр ераклык - 10 м, кече һәм урта мәктәп яшендәге - 20 м, комплекслы уен мәйданчыклары-40 м, спорт - уен комплекслары-100 м дан да ким булмаска тиеш.

4.9.4. Тарихи яки югары сыйфатлы төзелеш шартларында мәйданчыкларның күләме территориаль мөмкинлекләргә бәйле рәвештә, балалар мәйданчыгы урнашачак урынга якын территориядә яшәүче күпчелек халыкның ризалыгы белән, торак йортлар һәм җәмәгать биналары тәрәзәләреннән 10 метрдан да ким булмаган ераклыкта кабул ителергә мөмкин.

4.9.5. Балалар мәйданчыклары транзит җәяүлеләр хәрәкәтеннән, юллардан, борылыш мәйданчыкларыннан, кунак тукталышларыннан, чүп-чар җыю урыннарыннан, автотранспорт чараларын даими һәм вакытлыча саклау участокларыннан изоляцияләнергә тиеш.

4.10. Спорт мәйданчыклары:

4.10.1. Спорт мәйданчыклары халыкның барлык яшь төркемнәрендә физкультура һәм спорт белән шөгыльләнү өчен билгеләнгән.

4.10.2. Спорт мәйданчыклары чикләреннән алып торак йорт тәрәзәләренә кадәр минималь ераклыкны, мәйданчыкның тавыш характеристикасына карап, 20дән 40 м га кадәр кабул итәргә киңәш ителә.

4.10.3. Спорт мәйданчыгында территорияне төзекләндерү элементлары исемлегенә йомшак һәм газон капламалары, спорт җиһазлары керә.

4.10.4. Мәйданчыклар 2,5-3 м биеклектәге челтәрле коймалар белән җиһазландырылырга тиеш, ә спорт мәйданчыклары янәшәсендәге урыннарда - 1,2 м биеклектә.

5 Статья. Урамнарны яктыртуны оештыру

5.1. Урамнар, юллар, мәйданнар, иҗтимагый территорияләр, торак йортлар территорияләре, сәнәгать һәм коммуналь оешмалар территорияләре, җирлек башкарма комитеты раслаган расписание буенча, тәүлекнең караңгы вакытында яктыртылырга тиеш.

5.2. Урамнарны яктырту челтәрләрен төзү, эксплуатацияләү, агымдагы һәм капиталь ремонтлау махсуслаштырылган оешмаларга башкарыла.

5.3. Яктырту җиһазлары эшендә электр үткәргечләрнең өзелүенә яки тәрәкләргә зыян китерүгә бәйле барлык яктырту җиһазлары эшендә җитешсезлекләр ачыкланганнан соң, ут җиһазларының милекчеләре (хуҗалары) тарафыннан юкка чыгарылырга тиеш.

5.4. Җирлек территориясендә тыела:

- үткәргечләрне һәм кабельләрне урам яктырту челтәрләренә һәм яктырту җиһазларына үз белдегең белән тоташтыру;;

- урам яктырту челтәрләрен һәм яктырту җиһазларын үткәргечләрнең текә ярлары, терәк-таяныч, изолятор зыян күргән очракта эксплуатацияләү.

5.5. Урамнарны яктыртуны оештыруга карата техник таләпләр гамәлдәге техник нормалар һәм тиешле электр белән тәэмин итү челтәрләрен проектлауга кагыйдәләр белән билгеләнә.

5.6. Тышкы яктырту өчен урамнарны яктырту өчен билгеләнгән энергияне саклый торган яктырткычлар кулланырга кирәк. Урам яктырту җайланмаларын монтажлаганда бер юлда яки бер юлда бер генә ут баганалары, терәк һәм кронштейн куллану рөхсәт ителә.

5.7. Светильникларны проект биеклеге, элмә тактасы, наклон почмагы, яктырткычлар һәм яктыртыла торган участокка кагылышлы нигезләмә нигезендә монтажларга кирәк.

5.8. Крепление светильников булырга тиеш ышанычлы һәм исключать мөмкинлеге ирекле үзгәртү нигезләмәсен светильника эксплуатация процессында.

5.9. Урам-юл челтәре элементларын тәүлек якты вакытында яктырту яктырткычлары булу рөхсәт ителми, ремонт эшләрен башкару өчен кыска вакытлы кертелүдән тыш.

5.10. Тышкы яктырту челтәрләренең төзелешен, үзгәртеп корылышын, ремонтын һәм торышын тиешле челтәрләрнең милекчеләре (баланс тотучылары) контрольдә тота.

5.11. Челтәрләрнең милекчеләре (баланс тотучылары) тышкы яктырту челтәрләренең энергия нәтиҗәлелеген арттыру буенча чаралар күрә, шул исәптән челтәрләрне һәм урамнарны яктырту белән идарә итү системаларын реконструкцияләү һәм модернизацияләү.

Мәкалә 6. Урналар

6.1. Халык күпләп йөри торган урыннарда, урамнарда, пассажир транспорты тукталышларында, сәүдә объектларына керү урыннарында урналар куела.

Җирлек территориясендә урналар урнаштыру (күчерелергә мөмкин) милекчеләр, биналар, корылмалар яки аларда биналардан, шулай ук җир кишәрлекләре чикләрендә - төп һәм якын-тирә территория чикләрендә мөстәкыйль башкарыла.

6.2. Чүп савытлары төзек хәлдә, тулысынча, ләкин көненә бер тапкырдан да ким булмаган күләмдә чистартылырга тиеш.

6.3. Чүплекләрне карап тоту һәм санитар торышы өчен җаваплылык 6.1. п. күрсәтелгән затларга йөкләнә. Шулай ук якын-тирә территорияләрне җыештыручы оешмалар, учреждениеләр, предприятиеләр, сәүдә оешмалары да катнашты.

6.4. Чүплекләрне урнаштыру җәяүлеләрнең тоткарлыксыз хәрәкәт итүен, инвалид һәм балалар коляскалары йөрүен исәпкә алып башкарыла.

6.5. Тыелган:

- чүп савытларын чүп-чар белән тулыландыру;

- тротуарларга һәм газоннарга чүп-чар сибү , шул исәптән чүп савытларын

алмаштырганда;

- чүп-чар белән пакетларны 3 сәгатьтән артык вакыт эчендә территорияне җыештыру эшләрен башкарганнан соң урнаштыру.

7 Статья. Биналарның, корылмаларның, коймаларның фасадларын карап тоту

7.1. Милекчеләр, биналар, корылмалар, корылмалар (шул исәптән вакытлыча), электр линияләре, кече архитектура формалары, мәгълүмат конструкцияләре, терәкләр, кронштейннар, тышкы яктырту җайланмалары һәм элемтә челтәре һәм башка төзекләндерү элементларын кулланучылар (шул исәптән вакытлыча), әлеге объектларны аларның техник халәтендә тотарга тиеш. Күрсәтелгән объектлар чиста булырга, үз белдегең белән урнаштырылган мәгълүмати, (яки) реклама конструкцияләре, язулар өслегендә булмаска, шулай ук коррозиягә ия булмаска тиеш.

7.2. Эчтәлек фасадларын биналар (шул исәптән торак йортлар) үз эченә ала:

- конструктив элементларның һәм фасадларны, шул исәптән керү ишекләрен һәм козырекларын, канатларын һәм аерым баскычларны, спусклар һәм баскычлар коймаларын, декоратив детальләрне һәм башка конструктив элементларны эксплуатацион күрсәткечләрен тоту.;

- водостокларның, водосток торбаларның һәм сливларның төзек хәлдә булуын һәм карап тотылуын тәэмин итү;

- герметизация, тегү һәм тегү тегүләр, ярыклар һәм сайлау;

- отмосткаларны, цоколь тәрәзәләрен торгызу, ремонтлау һәм вакытында чистарту;;

- тәрәзә юу;

- биналарны, корылмаларны һәм корылмаларны техник эксплуатацияләү кагыйдәләре һәм нормалары белән каралган башка таләпләрне үтәү.

7.3. Бина фасадларын һәм аларның конструктив элементларын үз белдеге белән яңадан җиһазландыру тыела. Биналарның фасадларын һәм аларның конструктив элементларын яңадан җиһазландыру Россия Федерациясе законнары таләпләренә туры китереп башкарыла.

7.4. Биналар, корылмалар, корылмаларның фасадлары күзгә күренерлек зыян китерергә тиеш түгел, шул исәптән фасад өслегенең 5% тан артыгын били торган бизәкләү катламының җимерелүе, су үткәргеч торбалар, каргалар һәм чыгарылмаларның фасадлары.

7.5. Окрашенные өслеге фасадлар булырга тиеш равными, однотонным, башка таплар һәм поврежденных урыннар.

7.6. Биналарның, торак йортларның, коймаларның, корылмаларның (шул исәптән вакытлыча) фасадларын буяу, Капиталь һәм агымдагы ремонты аларның техник торышына һәм тышкы кыяфәтенә карап башкарыла.

7.7. Цоколейларны һәм фасадларны ремонтлау дымлы чистарту мөмкинлеге бирүче материаллар белән башкарыла.

7.8. Балкон, козырек конструкцияләренең җимерелү билгеләрен ачыклаганда, милекчеләр, биналарның, корылмаларның, корылмаларның баланс тотучылары,

идарәче оешмалар кешеләрнең иминлеген тәэмин итү һәм мәгълүматның алга таба үсешен кисәтү буенча кичекмәстән чаралар күрергә тиеш.

7.9. Белем, Корылмалар фасадларын реконструкцияләү, шулай ук тәрәзә һәм ишек юлларын урнаштыру, алыштыру әлеге Кагыйдәләр нигезендә билгеләнгән тәртиптә башкарыла.

Мәкалә 8. Сезонлы җыештыру үткәрүгә таләпләр

8.1. Гомуми кулланылыштагы территорияләрне, шулай ук көзге-кышкы чорда тирә-юнь территорияләрне җыештыру 15 октябрьдән 14 апрельгә кадәр бара. Һава шартларына бәйле рәвештә, кискен салкыннар башлану, кар яву һәм көзге-кышкы җыештыру вакытында салкын һава торышы урнашу сәбәпле, авыл җирлеге башкарма комитеты карары белән үзгәртелергә мөмкин.

8.2. Көзге-кышкы чорда территорияне җыештыру бер үк вакытта кар, боз, чүп-чар чыгаруны күздә тота.

8.3. Һава шартларына карап, каты өслекле территорияләр кардан, боздан һәм кардан бөтен киңлеккә кадәр чистартылырга тиеш.

8.4. Бозлавыкта, беренче чиратта, бозлавыкка каршы материаллар белән чистартылган ком яки рөхсәт ителгән ком, күтәрелеш (шул исәптән баскычлар), чатлар, җәмәгать транспорты тукталышлары урыннарында тукталыш һәм утыру мәйданчыклары, җәяүлеләр кичүе, тротуарлар чистартыла һәм коела.

8.5. Юлларны, мәйданнарны, тротуарларны, юлларны кардан чистартуны кар яву белән үк башларга кирәк. Кар күпләп явканда һәм кар ташыган вакытта тротуарларны һәм җәяүлеләр юлларын кардан чистарту автотранспортның һәм җәяүлеләрнең иминлеген тәэмин итүне исәпкә алып, барлык кар яву вакытында башкарылырга тиеш.

8.6. Биналарның, корылмаларның һәм корылмаларның кар, боз сөңгеләре, кәрниз элмәкләре, балкон, саклагыч козыреклар, элмә һәм башка чыгыш ясаучы конструкцияләрен, түбәләрне, боз сөңгеләрен, балконнарны чистарту бурычы мондый объектларның милекчеләренә йөкләнә.

8.7. Түбәләрне кардан чистарту һәм боз сөңгеләрен бетерү җәяүлеләр өчен саклык чараларын кулланып тәүлекнең якты вакытында башкарыла. Шул ук вакытта агачларны, куакларны, электр үткәргечләрне, элемтә линияләрен, башка милекне саклау буенча чаралар күрелә. Ташландык кар һәм боз көн саен эшләр тәмамланганнан соң җыештырыла.

8.8. Кар, боз, чүп-чар чыгару закон тарафыннан калдыкларны җыю һәм чыгаруга карата билгеләнгән таләпләр нигезендә башкарыла.

8.9. Җәйге җыештыру 15 апрельдән 14 октябрьгә кадәр бара. Җәйге җыештыру түбәндәге чараларны үз эченә ала: себерү, чүп-чар җыю, үләнне чабу, чистарту, коймаларны буяу.

8.10. Үләнне чабу кирәк булган саен башкарыла (үләннәрнең рөхсәт ителгән биеклеге 20 см дан да артмый).

8.11. Үлән чабуны тәүлекнең якты вакытында башкарырга кирәк. Яңгыр, куе томан вакытында үлән чабу (50 метрдан кимрәк күренеш булганда) һәм көчле җил булганда гына тыела.

9 Статья. Гомуми файдаланудагы территорияләрне сезонлы җыештыру һәм санитар чистарту эшен оештыру

9.1. Гомуми кулланылыштагы территорияләрне сезонлы җыештыру һәм санитар чистарту эшләрен оештыру җирлекнең башкарма комитеты тарафыннан башкарыла.

9.2. Җирлек башкарма комитеты гомуми файдаланудагы территорияләрне даими җыештыру һәм санитар чистарту эшен оештыра.

9.3. Гомуми файдаланудагы территорияләрдә рөхсәтсез калдыклар ташлау урыннарын ачыклаганда, әлеге территория чистартылырга тиеш.

9.4. Гомуми файдаланудагы территорияләрдә рөхсәтсез калдыклар ташлау урыннарын ачыклаганда, мөрәҗәгать яисә әйләнә-тирә мохитне саклау өлкәсендә вәкаләтле орган күрсәтмәсе нигезендә, әлеге территорияләрне җыештыру гомуми файдаланудагы урыннар территориясендә рөхсәтсез калдыклар урнаштыруда гаепле затлар даирәсен билгеләү буенча чаралар үткәргәннән соң билгеләнгән срокта башкарыла.

9.5. Рөхсәтсез калдыклар ташлау урыннарын ачыклау кызыксынучы затларның, хәбәрләрнең, шулай ук бүтән мәгълүмат чыганакларының, шул исәптән массакүләм мәгълүмат чараларының мөрәҗәгатьләре буенча гамәлгә ашырыла.

10 Статья. Коммуникацияләр төзегәндә, ремонтлаганда, реконструкцияләгәндә җир эшләрен башкаруга төп таләпләр

10.1. Авыл җирлеге территориясендә юл, төзелеш һәм башка җир эшләре башкару Биектау муниципаль районы Башкарма комитетының Административ-техник инспекциясе тарафыннан бирелгән тиешле эшләр башкаруга рөхсәт нигезендә башкарыла.

10.2. Җир асты коммуникацияләрен яки төзелеш эшләренең башка төрләрен салганда төзелеш һәм ремонт оешмалары гаебе белән башкарылган юл катламнарының җимерелүен һәм җимерелүен, җимерелүен һәм җимерелүен җирлек башкарма комитеты белән рөхсәттә (ордерда) килештерелгән вакытта, эшләр башкаруга рөхсәт (ордер) алган оешмаларга тулысынча бетерергә кирәк.

10.3. Эшләр тәмамланганнан соң 24 сәгать дәвамында, ел фасылына карамастан, юлның машиналар йөрү өлешен каплау аварияләрсез транспорт хәрәкәтен тәэмин итү һәм механикалаштырылган җыештыру мөмкинлеге кысаларында торгызылырга тиеш. Аны ачканнан соң, юл киеме конструкциясе гамәлдәге конструкциядә бозылган төзеклекне торгызу турында килешүдә (килешүдә) күрсәтелгән срокларда, әмма 1 айдан да соңга калмыйча - язгы-җәйге чорда, 2 айдан да соңга калмыйча - көзге-кышкы чорда торгызылырга тиеш.

10.4. Җир эшләрен башкаручы зат, эшләрне башкару урынында, үзе белән рөхсәт күчермәсе һәм эшләрне оештыру план-схемасына ия булырга тиеш.

10.5. Эшләр башкаручы затлар, юл, төзелеш, авария һәм башка җир эшләрен башкару өчен җаваплы вазыйфаи затлар әлеге кагыйдәләр, төзелеш нормалары, кагыйдәләр, техник регламентлар, стандартлар, төзелеш һәм эшләр башкару өлкәсендә башка норматив актлар, Россия Федерациясенең, Татарстан Республикасының башка норматив хокукый актлары, җирлекнең муниципаль

хокукый актлары нигезендә эшләр алып барырга тиеш. 10.6. Киеренкелек астында булган кабельләрнең яки гамәлдәге газүткәргечләрнең сак зонасында эшләр башкаруны эшләр җитәкчесе, бу коммуникацияләрдән файдаланучы оешма вәкилләренең турыдан-туры күзәтүе астында башкарырга кирәк.

10.7. Җир эшләре барышында коммуникацияләр, җир асты корылмалары яки шартлаткыч материаллар проектында күрсәтелмәгән җир эшләре ачыкланган очракта, җир эшләре тиешле органнарның, шулай ук коммуникацияләрнең хуҗаларының рөхсәтен алганчы туктатылырга тиеш.

10.8. Юл катламнарын, тротуарларны, газоннарны ачканда, тиешле эшләр башкарганда туфракның уңдырышлы катламын саклау һәм куллану тәэмин ителә.

10.9. Төнге вакытта эшләмәүче механизмнар һәм машиналар юлларның машиналар йөрү өлешеннән арынырга тиеш.

Җәяүлеләрнең иминлеген тәэмин итү өчен, җир эшләре башкаручы затлар, перилалы түшәмнәр һәм күперләрне бер-берсеннән 200 метрдан да ким булмаган арада урнаштырырга бурычлы.

10.10. Подрядчы оешмалар һәм эшләр башкару өчен җаваплы затлар, Россия Федерациясе законнары һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә, күрсәтелгән эшләрне сыйфатсыз башкарган һәм бозылган төзекләндерү элементларын (объектларын) торгызган өчен җаваплы.

10.11. Җир эшләрен рөхсәтсез (ордер) җитештерү аларны җитештерүче затны бозылган төзекләндерү эшләрен торгызу вазыйфаларыннан азат итми.

10.12. Административ җаваплылыкка тарту бозылган төзекләндерү эшләрен торгызу буенча вазифалардан азат итми.

10.13. Эшләр башкаруга рөхсәт биргән Орган, гамәлдәге законнар нормалары белән билгеләнә торган тиешле эш төрләрен башкару тәртибен, шулай ук ордерда билгеләнгән эшләрне башкару шартларын (эшләрне алып бару вакыты, ысулы), Россия Федерациясе законнары, Татарстан Республикасы норматив хокукый актлары нигезендә гаепле затларны җаваплылыкка тарту белән, эшләрне алып баруга рөхсәтне юкка чыгарырга хокуклы.

10.14. Авыл җирлеге территориясендә юл, төзелеш һәм башка җир эшләре башкару тыела:

- аларны җитештерүгә рөхсәтсез юл, төзелеш һәм башка җир эшләре башкару;;

- тарихи һәм мәдәни ядкярләр территориясендә мәдәни мирас объектларын саклау буенча тиешле орган рөхсәтеннән башка, аларга зыян китерү, җимерелү яки юкка чыгару куркынычы тудыручы җир эшләре башкару;;

- гамәлдәге корылмаларга, коммуникацияләргә, яшел үсентеләргә һәм төзекләндерү элементларына зыян китерү ; ;

- Материалларны эш урынына рөхсәттә билгеләнгән эш башлану срогыннан алдарак китерергә;;

- турыдан-туры урам һәм юлларның йөрү өлешендә эремә һәм бетон әзерләргә;

- коелардан, траншеялардан һәм котлованнардан газоннарга, яшел үсентеләр территориясеннән, тротуарлардан һәм урамнарның һәм юлларның машиналар йөри торган өлешеннән су сибәргә;;

- урамнар, юллар, тротуарлар, газоннарда Җир һәм төзелеш чүп-чарын эшләр

тәмамланганнан соң калдыру ; ;

- төзелеш материалларын туплау өчен артык (рөхсәттә билгеләнмәгән) мәйданнарны биләп торырга, рөхсәттә билгеләнгән чикләргә чыккан территорияләрне киртәләргә;;

- ишегалдына керү юлларын һәм керүләрне йөкләргә, Транспорт һәм җәяүлеләр хәрәкәтен бозарга;;

- агачлар, куаклар, газоннар, юллар, урамнар, тротуарлар, эшләр башкару өчен бүлеп бирелмәгән территорияләрне Җир һәм төзелеш материаллары белән күмәргә.

11 Статья. Сәүдә объектлары янындагы территорияне карап тотуга һәм төзекләндерүгә карата таләпләр

11.1. Ваклап сату объектларын рөхсәтсез урнаштыру тыела.

11.2. Җирлек территориясендә стационар булмаган сәүдә объектларын (хезмәт күрсәтү буенча стационар булмаган объектларны) муниципаль милектәге җир кишәрлекләрендә һәм дәүләт милке чикләнмәгән җир кишәрлекләрендә урнаштыру, стационар булмаган сәүдә объектын (хезмәт күрсәтү буенча стационар булмаган объект) урнаштыру тыела.

11.3. Стационар булмаган сәүдә объектын урнаштыру вакыты, шартлар, техник характеристикаларга карата таләпләр стационар булмаган сәүдә объектын урнаштыру рөхсәтендә яки стационар булмаган сәүдә объектын урнаштыруга (эксплуатацияләүгә) килешүдә билгеләнә.

11.4. Җир һәм төзелеш-монтаж эшләре таләп ителгән сәүдә объектлары өчен җир эшләрен башкаруга рөхсәт алу таләп ителә.

11.5. Сәүдә объектын демонтажлаганнан соң, мондый объектның милекчесе (кулланучы) якындагы территорияне төзекләндерергә бурычлы.

11.6. Төрле объектларны (манекеннар, чыдам меню һ.б.), мондый җир кишәрлекләренең милек хокукы рәвешләренә бәйсез рәвештә, сәүдә объекты янындагы җир кишәрлекләренә урнаштыру тыела.

11.7. Стационар булмаган сәүдә объектлары (хезмәт күрсәтү буенча стационар булмаган объектлар) хуҗалары якындагы территориянең тиешле санитар-техник торышын тәэмин итәләр.

11.8. Стационар сәүдә объектларын оештыру, санитар нормаларны һәм кагыйдәләрне, шулай ук әлеге Кагыйдәләрнең таләпләрен үтәп, бердәм тәртиптә рөхсәт ителә.

12 Статья. Калдыкларны җыю һәм чыгаруны оештыруда катнашу

12.1. Җирлек территориясендә каты коммуналь калдыкларны җыю (шул исәптән аерым) буенча эшчәнлекне оештыру гамәлдәге законнар һәм әлеге Кагыйдәләр нигезендә гамәлгә ашырыла.

12.2. Барлык төр калдыкларны җыю, җыю һәм чыгару калдыкларның хуҗалары тарафыннан калдыкларны җыю һәм ташу эшчәнлеген гамәлгә ашыручы индивидуаль эшмәкәр белән төзелгән каты коммуналь калдыклар белән эш итү буенча хезмәт күрсәтүгә гамәлдәге законнарда каралган шартнамәләр нигезендә оештырыла.

12.3. Калдыкларны чыгару гамәлдәге законнар нигезендә урнаштырылган урнаштыру объектларына башкарыла.

12.4. Калдыкларны җыю графиклары калдыкларны чыгаруның уңайлылыгын тәэмин итәргә тиеш.

13. Халыкның аз хәрәкәтләнүче төркемнәре өчен торак мохитеннән файдалану мөмкинлегенә карата аерым таләпләр

13.1. Торак тирәлеген, урамнарны һәм юлларны төзекләндерү объектларын, мәдәни-көнкүреш хезмәте күрсәтү объектларын проектлаганда торак пунктларның өлкән кешеләр һәм инвалидлар өчен уңайлы булуын, әлеге объектларны гамәлдәге закон нормалары нигезендә өлкән яшьтәге затларны һәм инвалидларны йөртүгә ярдәм итүче элементлар һәм техник чаралар белән тәэмин итүне күздә тотарга киңәш ителә.

13.2. Өлкән яшьтәге кешеләрне һәм инвалидларны йөртүгә ярдәм итә торган техник чараларны һәм җайланмаларны проектлау, төзү, урнаштыру, расланган проект документларына туры китереп, яңа төзелештә заказчы тарафыннан гамәлгә ашырылырга киңәш ителә.

14 Статья. Иҗтимагый катнашуны оештыру принциплары

14.1. Иҗтимагый катнашуның барлык формалары барлык кызыксынучы якларны тулысынча җәлеп итүгә, аларның чын мәнфәгатьләрен һәм кыйммәтләрен ачыклауга, теләсә нинди үзгәрешләрне проектлауда чагылдыруга, проектларны тормышка ашыру максатларына һәм планнарына ирешүгә, территорияне үстерү стратегиясен гамәлгә ашыручы барлык субъектларны бергә туплауга һәм берләштерүгә юнәлдерелгән.

14.2. Территорияне төзекләндерү проектлары буенча ачык фикер алышуны проект бурычларын формалаштыру этабында һәм проектлаштыруның һәр этабы нәтиҗәләре буенча оештырырга киңәш ителә.

14.3. Территорияне төзекләндерү һәм үстерүгә кагылышлы барлык карарлар, җирлек халкының фикерен исәпкә алып, ачыктан-ачык кабул ителергә тиеш.

14.4. Халыкка һәм башка тормыш субъектларына төзекләндерү һәм әйләнә-тирә мохитне комплекслы үстерү өлкәсендәге бурычлар һәм проектлар турында мәгълүмат җиткерү һәм мәгълүмат алу дәрәҗәсен арттыру өчен әлеге юнәлешләр буенча барлык мәгълүмат Биектау муниципаль районының рәсми сайтында урнаштырыла.

14.5. Комплекслы төзекләндерү проектларын тормышка ашыру һәм карарлар кабул итү процессында гражданнарның катнашу өчен иҗтимагый катнашуның түбәндәге формалары булырга мөмкин:

- территорияне үстерү буенча максатларны һәм бурычларны уртак билгеләү, әйләнә-тирә мохит проблемаларын һәм потенциалларын инвентаризацияләү;
- сайлап алынган территориядә активлыкларның, функциональ зоналарның һәм аларның үзара урнашуын билгеләү;;
- җиһазлар, капиталь булмаган объектлар, кече архитектура формаларын, аларның функциональ билгеләнешен, тиешле габаритларны, стиль чишелешен, материалларны тикшерү һәм сайлау;;
- территориянең функциональ зоналашуын исәпкә алып, типтагы катламнарны сайлап алу буенча консультацияләр ; ;

- яшелләндерүнең күздә тотылган төрләре буенча консультацияләр;

- яктырту һәм яктырту җиһазларының фаразланган төрләре буенча консультацияләр ; ;

- проектны эшләүдә катнашу, архитекторлар, проектлаучылар һәм башка профильле белгечләр белән карарлар буенча фикер алышу;

- проектлау процессында катнашучылар һәм булачак кулланучылар, шул исәптән җирле халык (олылар һәм балалар), эшмәкәрләр, күрше территорияләрнең милекчеләре һәм башка кызыксынган яклар белән проект карарларын килештерү.

14.6. Проектларны гамәлгә ашырганда, планлаштырыла торган үзгәрешләр һәм бу процесста катнашу мөмкинлекләре турында җәмәгатьчелеккә мәгълүмат җиткерүне тәэмин итәргә кирәк.

15 Статья. Эчтәлек йорт хайваннары һәм кошлар

15.1. Йорт хайваннарын һәм кош-кортны тоту өченче затларның хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен бозмаска тиеш.

15.2. Йорт хайваннары хуҗалары үз питомецларының экскрементларын җыю һәм утильләштерүне мөстәкыйль башкаралар.

15.3. Авыл җирлегендә яшәүчеләр тарафыннан авыл хуҗалыгы хайваннары (сыерлар, сарык, кәҗәләр, дуңгызлар һәм башка) һәм кош-кортларын карап тоту шәхси торак йортлар территорияләрендә рөхсәт ителә.

15.4. Барлык продуктлы хайваннар (эре мөгезле терлек, кәҗәләр, сарыклар, дуңгызлар, атлар) биркования юлы белән мәҗбүри рәвештә теркәлергә тиеш.

15.4. Йорт хайваннарын көтү урыннарында, хуҗасы күзәтүе астында яисә аның кушуы буенча, җирле үзидарә органының норматив-хокукый акты белән билгеләнә торган көтү урыннарында чыгарырга рөхсәт ителә.

15.5. Йорт хайваннарын урамда 7.00 сәгатьтән 23.00 сәгатькә кадәр йөртергә рөхсәт ителә. Башка вакытта урамда йөргәндә хуҗалар урамнарда һәм торак йортларның ишегалларында тынлыкны тәэмин итү өчен чаралар күрергә тиеш.

15.6. Этләрне торак һәм изоляцияләнгән биналардан уртак ишегалларына һәм урамга кыска поводкада һәм бордникта гына алып чыгарырга була, чөнки өч айга кадәр щенков кала.

15.7. Хуҗалар йорт хайваннары һәм ишегаллары, тротуарлар, урамнар, парклар, газоннар, балалар мәйданчыклары, скверлар, мәйданнар, шулай ук торак йортлар подъездлары белән пычрануга юл куймаска тиеш. Этләрне, мәчеләрне һәм башка вак хайваннарны урамда йөргән вакытта хуҗа үзе белән йорт хайваннарының табигый күнегүләрен тулысынча җыештыруны тәэмин итүче кирәк-яраклар булырга тиеш, алар мәйданчыкларда чүп контейнерларына ташланырга тиеш.

15.8. Этне поводкадан урамда гына чыгарырга була. Булмаганда

махсус билгеләнгән мәйданчыкларда җирле үзидарә органының норматив-хокукый акты белән билгеләнгән буш урыннарда, кабымлыкларда һәм башка урыннарда йөрү рөхсәт ителә.

15.9. Этләрне дрессировкалау бары тик яхшы койма белән әйләндереп алынган мәйданчыкларда яки җирлек территориясендә генә үткәрелергә мөмкин.

15.10. Йорт хайваннарын юллардан тәүлекнең якты вакытында гына узып китәргә кирәк, шул ук вакытта аларны юлның уң ягына мөмкин кадәр якынрак

җибәрергә кирәк.

Йорт хайваннарын асфальт өслекле юлда грунт юлларыннан һәм сукмаклардан узып китү мөмкинлеге булганда алып бару тыела.

15.11. Йорт хайваннарын урамда калдырганда терлекләр хуҗалары яшел үсентеләрне бозудан һәм терлекләрне куып чыгаруга киткән чыгымнарны каплый.

15.12. Йорт кәҗәләре йорт яны территорияләре эчендә яки көтүлекләрдә хуҗалар күзәтүе астында гына асралырга тиеш.

15.13. Рөхсәт ителми:

1) хайваннарны балалар мәйданчыкларына, мәктәп, балалар бакчалары территорияләренә, ашханәләргә, сырхауханәләргә, азык-төлек кибетләренә юл куярга;;

2) йорт хайваннарын пляжларда йөртү һәм аларны сулыкларда коену;

3) тыю язуы булган очракта, учреждениеләргә хайваннарга юл куярга;

4) торак пунктлар территориясендә озата бармыйча гына хайваннар һәм кошлар чыгару;

5) исерек хәлдә булган затларга, шулай ук ундүрт яшькә җитмәгән затларга хайваннарны урамда йөртү;

6)йорт хайваннарын һәм кошларны балконнарда, лоджияләрдә, гомуми файдаланудагы урыннарда (чиктәш фатир коридорларында, баскыч күзәнәкләрендә, чарлакларда, подвалларда һәм башка ярдәмче биналарда даими тоту.;

7) махсус чаралар (күргәзмәләр һ.б.) үткәрү урыннарыннан тыш, йорт хайваннарының җирлекләр территорияләрендә булуы.

15.14. Йорт хайваннары һәм кош-корт хуҗалары бурычлы:

1) хуҗалык һәм ветеринария чараларын гамәлгә ашырырга, тәэмин итүче

терлекләрнең котыру белән чирләвенең соңгы очрагыннан соң ике ай узуы, эпизоотиягә каршы һәм профилактик чаралар уздырылу белән бәйле рәвештә, Татарстан Республикасы Президентының № УП-975 карары белән Татарстан Республикасының түбәндәге аерым территорияләрендә терлекләр котыру авырулы булганга иминлексезлеге сәбәпле кертелгән карантинны бетерергә:;

2) хайваннарның урнашу урынын даими контрольдә тотарга;;

3) хайваннар авырганда һәм алар үлгән очракта, шулай ук үз-үзләрен гадәти булмаган тотканда кичекмәстән ветеринария учреждениеләре белгечләренә хәбәр итәргә. Алар килеп җиткәнче, изолировать хайваннар белән билгеләре авырулар;

4) ветеринария белгечләре таләбе буенча хайваннарны карау, диагностика тикшеренүләре, саклау прививкалары һәм дәвалау-профилактик эшкәртүләр өчен бирергә.

15.15. Үлгән терлекне күмү махсус билгеләнгән урында махсуслаштырылган оешма тарафыннан башкарыла.

15.16. Үз территорияләрендә каравылчы этләре булган оешмалар бурычлы:

1) теркәргә эт гомуми нигезләрдә;

2) асрарга эт ныклы бәйдә;

3) килүчеләрнең хайваннар янына керү мөмкинлеген төшереп калдырырга;

4) этләрне яхшы әйләндерелгән территориядә яки гомуми файдаланудагы территориядән читкә кергәндә кисәтү язуы булган очракта гына төшереп калдырырга.

15.17. Җәмәгать урыннарында булган, озата баручы затлардан башка күзәтүчесез хайваннар тотылырга тиеш.

15.18. Сукбай хайваннарны аулаган махсус предприятие яки җирле үзидарә органнары белән төзелгән килешү нигезендә башкарыла ала.

15.19. Сукбай хайваннарны тоту чараларын гамәлгә ашыру хайваннарга карата гуманлы мөнәсәбәт һәм иҗтимагый әхлак нормаларын үтәү принципларына нигезләнә.

15.20. Рөхсәт ителми:

1) тиешле карардан башка, шәхси йортлар территориясеннән һәм фатирлардан малларны тартып алырга.;

2) этләрне кибет, даруханәләр, коммуналь хезмәт күрсәтү предприятиеләре һ. б. янында бәйдән төшерергә.;

3) ветеринария органнары рекомендациясеннән башка, приманкалар һәм башка тоту чараларын кулланырга.

16. Җирләү урыннарын карап тоту

16.1. Җирләү урыннарын этик, санитар һәм экологик таләпләр нигезендә карап тоту федераль законнар һәм муниципаль хокукый акт белән билгеләнгән җирләү урыннарын карап тоту кагыйдәләре нигезендә гамәлгә ашырыла.

16.2. Җирләү урыннарын санитар тоту дәүләт һәм муниципаль ихтыяҗларны тәэмин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләрне сатып алу өлкәсендә контракт системасы турында 2013 елның 5 апрелендәге 44-ФЗ номерлы Федераль законда билгеләнгән тәртиптә заказчы тарафыннан гамәлгә ашырыла (алга таба - сатып алу). Сатып алу провайдерны (подрядчыны, башкаручыны) билгеләүдән башлана һәм контракт якларының йөкләмәләрен үтәү белән тәмамлана. Федераль закон нигезендә сатып алуларны гамәлгә ашыру турында белдерү урнаштыру яки тәэминатчыны (подрядчыны, башкаручыны) билгеләүдә катнашырга чакыру җибәрү каралмаган булса, сатып алу контракт төзүдән башлана һәм яклар тарафыннан йөкләмәләрне үтәү белән тәмамлана;

16.3. Җирләү урыннарын карап тотуга карата таләпләр:

16.3.1. зиратлардагы җәмәгать бәдрәфләре чиста һәм төзек хәлдә булырга тиеш. Урны территорияләрендә җәмәгать бәдрәфләре булырга тиеш чистартылган;

16.3.2. зираттагы чүп-чар контейнерлары һәм чүп савытлары чистартылырга тиеш. Калдыклар тупланган очракта, 3 көнгә кимендә бер тапкыр чыгарылырга тиеш;

16.3.3. агач утыртмаларының авария хәлендә булуы да рөхсәт ителми. Авария хәлендәге агач үсентеләре ачыкланган мизгелдән бер тәүлек эчендә сүтелергә тиеш;

16.3.4. шәхесләре куелмаган каберләр яки үлгәннәрнең каберләре пычрактан һәм чүп-чардан чистартылырга, холмик һәм кабер белән җиһазландырылырга тиеш.

16.4. Кышкы чорда җирләү урыннарын карап тоту үзенчәлекләре:

16.4.1. зиратларның үзәк юллары, керү юллары, тротуарлар киңәйтелергә һәм кардан чистартылырга тиеш. Боз катламнары булмаган килеш тигез кар өеме булу рөхсәт ителә;

16.4.2. үзәк юллар, керү юллары, тротуарлар бозлавыкка каршы материаллар белән эшкәртелергә тиеш. Юл һәм тротуарларның машиналар йөрү өлешен кар явудан соң ук эшкәртү башланырга тиеш;

16.4.3. иң беренче чиратта кар чыгару, боз өю һәм Үзәк һәм керү юлларыннан кар-боз муниципаль берәмлекләрен бетерү зарур;

16.4.4. җәяүлеләр җирләү урыннарында бозлавыкка каршы материаллар куллану, юллардан чистартылган кар һәм бозны каберләргә, газоннарга, куакларга туплау рөхсәт ителми.

16.5. Җәйге чорда җирләү урыннарын карап тоту үзенчәлекләре:

16.5.1. үзәк юллар, керү юллары, тротуарлар, каберләр арасындагы юллар һәм җирләү урыннарында башка территорияләр төрле пычрактан чистартылырга тиеш;

16.5.2. яшел үсентеләрне санитар кисү, агач-куак үсемлекләрен чүп-чардан арындыру чаралары ел саен үткәрелергә тиеш.

16.6. Күмелү урынын, кабер өстендәге корылманы (хачлар, һәйкәлләр, плитәләр, склепалар һ.б.) карау, чәчәкләр һәм декоратив куаклар утырту, аны Колумбиядә карау ире(ай), туганнары, вафат булган затның законлы вәкиле яки мәҗбүри санитар таләпләрне үтәп башка зат тарафыннан башкарыла.

17 Статья. Кагыйдәләрнең үтәлешен контрольдә тоту

17.1. Физик һәм юридик затлар, вазыйфаи затлар җирлек территориясен төзекләндерү буенча әлеге Кагыйдәләрдә билгеләнгән таләпләрнең үтәлешен тәэмин итәргә тиеш.

17.2. Әлеге кагыйдәләрне бозу административ хокук бозулар турында Татарстан Республикасы кодексы (федераль законнарда һәм Россия Федерациясенең башка норматив хокукый актларында каралган нормаларны һәм кагыйдәләрне үз эченә алган әлеге Кагыйдәләрнең нигезләмәләреннән тыш) нигезендә җаваплылыкка китерә.

17.3. Төзекләндерү өлкәсендәге законнар һәм муниципаль хокукый актлар таләпләрен үтәмәгән яки тиешенчә үтәмәгән өчен җаваплылыкка тарту зат күрсәтелгән таләпләрне үтәүдән һәм җибәрелгән җитешсезлекләрне бетерүдән азат итми.